

VONNIS OP VERZOEKSCHRIFT

A.R. _____

Gelet op de stukken der rechtspleging en meer bepaald op :

- 1) het verzoekschrift dd. 28 mei 1986 ter griffie neergelegd door de raadslieden van de raad van bestuur van de _____, _____, te _____ Brussel,
- 2) het bij hogervernoemd verzoekschrift gevoegd dossier (zes stukken),
- 3) de door Ons op 29 mei 1986 aan de leden van de Raad van Bestuur en van de Ondernemingsraad (werkgevers- en werknemersdelegatie) van de _____ alsmede aan de heer bedrijfsrevisor _____ gerichte brief, hen uitnodigend om op onze buitengewone zitting dd. 4 juni 1986 hun gebeurlijke, nadere of bijkomende toelichtingen of opmerkingen te komen verstrekken,
- 4) het op onze zitting dd. 4 juni 1986 door de raadsman van _____ neergelegd bijkomend stuk, zijnde de lijst der 15 door een gedeelte der werknemersdelegatie (_____ arbeiders) in de ondernemingsraad van _____ gestelde vragen waarvan sprake in het P.V. dd. 19 maart 1986 van deze ondernemingsraad,

Overwegende dat Meester _____ raadsman van de _____, alsmede de Heren _____, leden van de werkgeversdelegatie in de ondernemingsraad van _____, de Heren _____, - deze laatste in vervanging van de heer _____; leden van de werknemersdelegatie in de ondernemingsraad van _____, de heren _____, afgevaardigd bestuurder en _____, bestuurder van de _____ en tenslotte de heer _____, bedrijfsrevisor, op onze zitting dd. 4 juni 1986 gehoord werden in de toelichting van hun argumenten ;

Gelet op de bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken ;

Overwegende dat de vordering ertoe strekt, conform artikel 2 van de wet van 21 februari 1985 tot hervorming van het bedrijfsrevisoraat, de heer _____, lid van het revisorenkantoor _____ te benoemen, diens bezoldigin-

gen vast te stellen op 150.000 BF. per jaar, de heer [redacted] te belasten met de taak van commissaris en met de opdracht bedoeld in art. 15bis van de wet van 20 september 1948 houdende de organisatie van het bedrijfsleven, zoals het ingevoerd werd door de wet van 21 februari 1985 ;

A. DE FEITEN.

1.- De N.V. [redacted] werd op 27 juni 1985 opgericht met een maatschappelijk kapitaal van BF. 1.500.000 door de N.V. [redacted] a rato van BF. 1.350.000 volstort, het saldo het door de N.V. [redacted] zijnde.

De Heer [redacted] werd samen met de Heer [redacted] tot commissaris benoemd.

Een buitengewone algemene vergadering der aandeelhouders onmiddellijk na de oprichtingsakte gehouden, besliste dat het "toegelaten" kapitaal maximaal BF. 750.000.000 groot mocht zijn.

2.- Op 14.10.1985 besliste de raad van bestuur van N.V. het maatschappelijk kapitaal in twee fasen te verhogen tot BF. 500.000.000, te weten, eerst door het op BF. 114.160.000 op te voeren door uitgifte van 11.266 nieuwe aandelen, aan de N.V. [redacted] toe te bedelen, in het kader van de inbreng door deze laatste van haar bedrijfstak "metalen schrijnwerk" gekend onder de benaming [redacted] en nadien door het op te voeren met BF. 385.840.000 om het tot BF. 500.000.000 te brengen door inbreng in speciën en volledige volstorting van BF. 385.840.000 door de N.V. [redacted].

De Heer bedrijfsrevisor [redacted] heeft, conform artikel 34 § 2 van de samengeschatte wetten op de handelsvennootschappen het speciaal rapport opgesteld i.v.m. de inbreng door N.V. van haar bedrijfstak [redacted] N.V. [redacted].

Wat in dit zeer gestoffeerd rapport 32 bladzijden lang, onmiddellijk opvalt, is het heel speciaal belang gehecht door de heer [redacted] aan de traditioneel delikate posten zoals " Bestelling en uitvoering " BF. 3.467.423.161 groot.

Terloops dient aangestipt dat de heer [redacted] sedert 1977 commissaris revisor is van N.V. [redacted] en thans nog dit mandaat uitoefent.

3.- Statutair sloot het eerste boekjaar van N.V. [redacted] af op 31.12.1985.

De jaarrekeningen 1985 werden tijdig aan de ondernemingsraad voorgelegd die geen bezwaren of opmerkingen opperde.

De aandeelhouders keurden deze rekeningen in mei 1986 goed.

Deze stukken alsmede de verslagen van de raad van bestuur en van revisor [redacted] werden Ons niet meegedeeld.

4.- De N.V. telt een 600 tal arbeiders en bedienden en legt zich essentieel toe op algemene alumiumconstructie.

Zij controleert 9 filialen in verschillende buitenlandse landen die samen een vijftigtal mensen tewerkstellen.

5.- Op 24.2.1986 droeg de heer , gedelegeerd bestuurder van N.V. aan de ondernemingsraad de kandidatuur van de heer voor, conform de wet van 21.2.1985 tot hervorming van het bedrijfsrevisoraat.

Dit voorstel wordt als volgt gemotiveerd :

" Dhr is Commissaris-revisor geweest van , Afdeling van Sadacem, van 04.05.1977 tot 14.10.1985. Bij de oprichting van N.V. werd hij in zijn mandaat bevestigd ; hij kent bijgevolg ons bedrijf, met zijn complexe boekhoudkundige structuur, door en door ; zijn aanduiding staat garant voor een duidelijke, doeltreffende toepassing van de nieuwe wetgeving in ons bedrijf ".

6.- Op de ondernemingsraad dd. 25.2.1986 werd dit voorstel niet besproken nadat een bediende afgevaardigde had laten opmerken dat nu dit probleem niet op de dagorde was gesteld geworden, hij zich niet had kunnen voorbereiden op dit voorstel.

7.- Op de vergadering dd. 19.3.1986 van de ondernemingsraad wordt de kandidatuur in bijzijn van deze laatste breedvoerig besproken.

De vertegenwoordiger stelt 15 vragen aan de heer.

Op de vragen 1 tot 3, 6, en 8 tot 15 antwoordt de heer bevestigend.

Op de vraag nr 4 - naar ons gevoelen belangrijk - als volgt geformuleerd "Bent U bereid deel te nemen aan de voorbereidende vergaderingen van de ondernemingsraad waaraan enkel de werknemers vertegenwoordigers deelnemen, indien deze laatsten het U vragen ? ", antwoordt de heer : " de rol van de revisor moet gezien worden in het licht van de gehele ondernemingsraad, zonder één of andere partij uit te sluiten ".

Op de vraag nr 5 die verband hield met de betrouwbaarheid van cijfergegevens i.v.m. doelstelling en programma's, bevestigt de heer dat alles wat cijfermatig controleerbaar is door hem zal gecertificeerd worden.

Op de vraag nr 7 tenslotte, antwoordde de heer dat alle door hem tijdens de uitvoering van zijn opdracht vastgestelde inbreuken op de arbeiders-, fiskale- of industriële wetgeving door hem zullen worden bekendgemaakt.

De steller van deze vragen (arbeiders delegatie) drukte zijn voldoening uit over de gegeven antwoorden.

8.- Op deze zelfde vergadering dd. 19 maart 1986 van de ondernemingsraad werden ook negen mondelinge vragen gesteld aan de heer door de bediende delegatie.

In het raam van het voor Ons op 4 juni 1986 gevoerd debat dienen de volgende door de heer gegeven antwoorden te worden aangestipt :

a) raming van zijn prestaties en deze van zijn medewerkers voor :

- nazicht van jaarrekeningen :

de heer : 46 u.

zijn medewerkers : 24 u.

- Ondernemingsraad :

de heer : 24 u.

b) Honorarium :

150.000,-BF/jaar, geïndexeerd 1 x per jaar, gedurende 3 jaar

c) Basisinformatie :

Daar wordt een geschreven rapport over gemaakt.

d) Beschikbaarheid :

De Heer is in principe telefonisch beschikbaar op zijn kantoor, alle werkdagen van 8 tot 9 u.

e) Draagwijdte van de opdracht :

De opdracht van de Revisor wordt vervuld binnen de wettelijke voorschriften inzake informatie van de Ondernemingsraad. Indien die informatie onvolledig is, stelt de Revisor zulks vast in zijn verslag.

f) Opdracht der Revisor i.g.v. faling :

In het kader van art. 102 en 103 van de vennootschapswet moet de Raad van Bestuur samenkomen om te onderzoeken welke maatregelen dienen getroffen te worden.

Als de revisor dergelijke evolutie vaststelt, vraagt hij de Raad van Bestuur bij aangetekend schrijven naar haar intenties.

g) Rol der revisor inzake filialen :

De balansen van de filialen worden aan de Revisor voorgelegd teneinde hem toe te laten de korrektheid van de consolidatie na te gaan.

9.- Op 25 maart 1986 onderzocht de ondernemingsraad opnieuw het probleem van de voordracht van de heer * bedrijfsrevisor.

* als
Verzending van een
woord goedgekeurd.

De notulen van deze vergadering vermelden sub. 3 :
" Bedrijfsrevisor " :

De Bediende-Afgevaardigde merkt op dat hij in overleg met de Directie meerdere bedrijfsrevisoren tot een gesprek had willen uitnodigen, hetgeen echter niet is gebeurd.

De Directie antwoordt daarop dat op geen enkel ogenblik enig

bezwaar werd naar voren gebracht tegen de kandidatuur van Dhr.
 en dat het dan ook geen enkel nut heeft andere kandidaten voor te stellen.

Hierop volgt een stemming over Dhr.
 , Bedrijfsrevisor, voorgedragen door de Directie.

Bij de eerste stemronde : . 8 voor,
 . 5 tegen,

Bij de tweede stemronde : . 3 voor,
 (enkel de werknemersde- . 5 tegen.
 legatie)

Aangezien de dubbele meerderheid niet is bereikt kan Dhr. niet aangesteld worden.

10.- Uit de notulen dd. 19 en 25.3.1986 van de ondernemingsraad dient afgeleid dat de weigering van 5 der 8 leden van de werknemersdelegatie in te stemmen met de kandidatuur eksklusief steunde op het feit dat de raad van bestuur geweigerd had een lijst van bedrijfsrevisoren voor te leggen waaruit de ondernemingsraad een keuze zou kunnen maken.

Op de vergaderingen dd. 19 en 25 maart 1986 van de ondernemingsraad heeft de werknemersdelegatie geen tegenvoorstel gedaan qua te benoemen revisor.

11.- Tijdens de debatten voor Ons op 4.6.1986 gehouden werd het argument sub A 10 alinea 1, niet langer aangehouden.

De weigering in te gaan op de voordracht dd. 24.2.86 van de Raad van bestuur is sedert 4.6.86, wat 5 der 8 werknemers in de ondernemingsraad betreft, gesteund op :

- a) De heer voorziet een te beperkt aantal uren (46 + 24 + 24) t.t.z. 94 uren, om grondig zijn dubbele taak van bedrijfsrevisor en commissaris revisor te kunnen vervullen.
 Meer bepaald houdt de delegatie voor dat de uren voorzien voor de certificering van de jaarrekeningen (46 + 24) ontoereikend zouden zijn terwijl de voorzien 24 uur voor de aan de ondernemingsraad te verstrekken informaties voldoende zouden zijn.
- b) De heer is sedert 1977 revisor van
 en zou nooit enig contact hebben gehad of gezocht met de werknemersdelegatie in de ondernemingsraad van deze N.V.,
- c) De Heer zou geweigerd hebben een afzonderlijk contact te hebben met de werknemersdelegatie in de ondernemingsraad van N.V. die daarom vroeg ;

*
 *
 *

B. - BESPREKING.

I.- WAT DE DERDE GRIEF BETREFT.

1.- Artikel 15bis van de wet van 20.9.1948 zoals ingevoegd door artikel 1 van de wet van 21.2.1985, bepaalt :

" In elke onderneming waar een ondernemingsraad werd opgericht
" in uitvoering van deze wet, met uitzondering van de gesubsidi-
" eerde onderwijsinstellingen, worden één of meer bedrijfs-
" revisoren benoemd met als taak :

" 1° verslag uit te brengen bij de ondernemingsraad over de jaar-
" rekening en over het jaarverslag overeenkomstig artikel 65 van
" de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen ;

" 2° de getrouwheid en volledigheid te certificeren van de econo-
" mische en financiële inlichtingen die het ondernemingshoofd
" de ondernemingsraad verstrekt, voor zover deze inlichtingen
" uit de jaarrekening van de onderneming blijken of uit andere
" verifieerbare stukken voortvloeien ;

" 3° in het bijzonder ten behoeve van de door de werknemers be-
" noemde leden van de ondernemingsraad de betekenis van de aan
" ondernemingsraad verstrekte economische en financiële inlich-
" tingen ten aanzien van de financiële structuur en de evolutie
" in de financiële toestand van de onderneming te verklaren en
" te ontleden ;

" 4° indien hij van oordeel is de in het 2° bedoelde certifice-
" ring niet te kunnen afgeven of indien hij leemten vaststelt,
" in de aan de ondernemingsraad verstrekte economische en finan-
" ciële inlichtingen, het ondernemingshoofd daarvan op de hoogte
" te brengen en, indien deze daaraan geen gevolg geeft binnen de
" maand die volgt op zijn tussenkomst, op eigen initiatief de on-
" dernemingsraad daarvan in kennis te stellen.

" Het ondernemingshoofd overhandigt aan de benoemde revisor een
" afschrift van de economische en financiële inlichtingen die hij
" de ondernemingsraad schriftelijk verstrekt.

" De dagorde en de notulen van de vergaderingen van de onderne-
" mingsraad waarop economische en financiële inlichtingen worden
" verstrekt of besproken, worden tegelijkertijd aan de leden en
" aan de revisor medegedeeld. De revisor mag deze vergaderingen
" bijwonen. Hij moet ze bijwonen wanneer hij daartoe wordt ver-
" zocht door het ondernemingshoofd of door de door de werknemers
" benoemde leden die daartoe hebben beslist bij meerderheid van
" de door hen uitgebrachte stemmen ".

Samenvattend kan men stellen dat de opdracht van de
revisor enerzijds " controle " is en anderzijds " ontleden en
verklaren ".

Terechthechten de vertegenwoordigers der werknemers
veel belang niet alleen aan de certificatie door de revisor van
de door het ondernemingshoofd aan de ondernemingsraad verstrekte
economische en financiële inlichtingen doch vooral aan de ontle-
ding en verklaring door de revisor aan de ondernemingsraad (door
Ons onderlijnd) als geheel gegeven, der door het bedrijfshoofd
verstrekte inlichtingen.

Wat dit laatste punt betreft dient met nadruk onder-
lijnd te worden dat - dit in tegenstrijd met wat door de
bediende-afgevaardigde werd gezegd op onze zitting dd. 4 juni
1986 - de woorden " in het bijzonder ten behoeve van de door de
werknemers benoemde leden van de ondernemingsraad " niet moeten
gezien worden als een exclusief recht van een partij, doch als
een erkenning van hun recht op toelichting.

De parlementaire werken voegen er nog aan toe dat de " ontleding en verklaring aan de ondernemingsraad als geheel wordt gegeven. " .

Prof schrijft in dit verband in zijn referaat dd. 25.9.1985 " Le Commissaire et le Conseil d'entreprise " gehouden te Louvain-la-Neuve :

" si l'obligation d'expliquer et d'analyser doit être exécutée
 " en séance normale du conseil d'entreprise, cette exigence n'em-
 " pêche pas que des contacts informels soient possibles entre le
 " reviseur et un ou plusieurs membres du conseil d'entreprise,
 " pour autant que ceux-ci ne minent pas la confiance de tous les
 " intéressés, contacts au cours desquels le reviseur pourrait
 " donner des informations et des explications " (blz. 30).

Overwegende dat uit alles wat voorafgaat dient afgeleid dat de derde grief niet kan worden weerhouden nu de revisor tot essentiële taak en opdracht heeft in de ondernemingsraad de door de werkgever verstrekte inlichtingen te verklaren en te ontleden.

Het door de heer op de vergadering dd. 19.3.86 van de ondernemingsraad verstrekte antwoord op de vierde vraag hem door de arbeiders delegatie gesteld is dan ook principieel korrek (zie sub A 7), wat niet belet dat een eventueel contact met sommige leden van de ondernemingsraad door Ons niet wordt afgewezen voor zover het vertrouwen daardoor niet wordt doorbroken en er melding van wordt gemaakt (zie ook in die zin " Ondernemingsraad en hervorming van het bedrijfsrevisoraat ", in Tijdschrift voor bedrijfsrevisoren en auditors 1984, n° 4, p. 30 en 31).

II.- WAT DE TWEDE GRIEF BETREFT.

Uit geen enkel stuk van het dossier blijkt dat de heer zich sedert 1977, datum van zijn benoeming als revisor van N.V., zou onttrokken hebben aan enig gesprek of contact met de werknemersdelegatie.

Uit de debatten bleek integendeel dat de sedert jaren aan de ondernemingsraad verstrekte jaarrekeningen nooit aanleiding hebben gegeven tot enige kritiek of opmerking.

De werknemers delegatie voegde ^{er} op 4.6.86 aan toe dat de cijfers van de bedrijfstak *afzonderlijk werden gegeven samen met de jaarrekeningen

* steeds
 verzending van een
 woord goedgekeurd.

De tweede grief kan dus niet weerhouden worden.

III.- WAT DE EERSTE GRIEF BETREFT.

a) Zoals hoger reeds aangestipt (zie supra A 11 a) meent de werknemers delegatie die op 25.3.86 negatief stemde, dat 24 uren door de heer jaarlijks voorzien om de ondernemingsraadvergaderingen bij te wonen, voor te bereiden en de bijkomende controles te verrichten, voldoende zijn.

Wij delen ook deze mening nu blijkt dat de ondernemingsraad van :

1. gemiddeld 12 keer per jaar bijeenkomt en gemiddeld gedurende 90 minuten vergadert,
2. niet op elke vergadering maar maximaal vier keer per jaar, zal gevat worden met economische en financiële inlichtingen door de revisor te certificeren, toe te lichten of uit te leggen,

b) Wat de overige uren betreft die Revisor L. JOOS voorziet om de jaarrekeningen N.V. na te zien (46 uur persoonlijk + 24 uur door zijn medewerkers) lijken de neen stemmers van 25.3.86 twee fundamentele zaken uit het oog te hebben verloren, te weten dat :

1. de administratieve en boekhoudkundige organisatie en de interne controle van een onderneming, in casu van N.V., een belangrijke rol speelt bij de uitvoering der controles en de tijd die men daar moet aan spenderen,
2. een revisor noodzakelijkerwijze voldoende werk moet hebben verricht om de vereiste kennis van de onderneming, in casu N.V., te vergaren en een dokumentatie aan te leggen die voor de af te leveren certificatie onontbeerlijk is .

Wat deze twee punten betreft, weze aangestipt dat de heer , tot in oktober 1985 bedrijfstak van , grondig kent, sedert 1977; wat o.m. blijkt uit het uiterst akkuraat rapport dat hij in het raam van de kapitaalsverhoging dd. 14.10.1985 opstelde (zie supra A 2).

Daarenboven wordt niet ontkend dat zowel de interne controle als de administratieve diensten van N.V., die tot de groep behoort, van hoog niveau zijn.

Uit dit alles blijkt naar ons gevoelen dat het door de heer vooropgesteld volume van uurprestaties qua nazicht en certificatie der jaarrekeningen N.V. normaal is om een degelijke controle arbeid te kunnen verrichten .

De eerste grief komt Ons derhalve insgelijks ongegrond voor.

C. - BESLUIT.

Artikel 15ter, in de wet van 20.9.1948 ingevoegd door artikel 2 van de wet van 21.2.1985 bepaalt in § 2 :

" De commissarissen-revisoren van de vennootschap worden benoemd
 " door de algemene vergadering der vennoten op voordracht van de
 " ondernemingsraad, beraadslagend op initiatief en op voorstel van
 " de raad van bestuur of van de zaakvoerders en beslissend bij
 " meerderheid van de stemmen uitgebracht door zijn leden en bij
 " meerderheid van de stemmen uitgebracht door de leden benoemd
 " door de werknemers.

" Aan de ondernemingsraad wordt het bedrag van de bezoldiging
 " van de commissarissen-revisoren ter informatie medegedeeld.
 " Deze bezoldiging vergoedt de commissarissen voor hun opdracht
 " als commissaris-revisor en voor de taak en de opdrachten die
 " zij vervullen met toepassing van artikel 15bis. Op verzoek van
 " de door de werknemers benoemde leden van de ondernemingsraad,
 " die daartoe hebben beslist bij meerderheid van de door hen uit

" gebrachte stemmen, legt de revisor aan de ondernemingsraad
 " een raming voor van de omvang van de prestaties vereist voor
 " de vervulling van deze taak en van deze opdrachten.

" Indien over dit voorstel in de ondernemingsraad niet de ver-
 " eiste meerderheden zoals bepaald in het eerste lid kunnen wor-
 " den bereikt, en in het algemeen bij gebreke van benoeming van
 " één of meer commissarissen-revisoren voorgedragen in toepas-
 " sing van de vorige leden, wordt op verzoekschrift van elke be-
 " langhebbende, door de Voorzitter van de Rechtbank van Koophan-
 " del in het rechtsgebied waarin de vennootschap haar zetel heeft
 " gevestigd, zetelend zoals in kort geding, een bedrijfsrevisor
 " benoemd wiens bezoldiging hij vaststelt en die belast wordt
 " met de taak van commissaris en met de opdrachten bedoeld in ar-
 " tikel 15bis, totdat regelmatig in zijn vervanging is voorzien.
 " Dergelijke vervanging zal slechts uitwerking hebben na de eerste
 " jaarvergadering die volgt op de benoeming van de bedrijfsrevisor
 " door de Voorzitter ".

Conform deze wettelijke bepaling, nu de ondernemings-
 raad niet instemde met de voordracht van , dienen de in
 het verzoekschrift gevorderde maatregelen ingewilligd te worden ;

OM DEZE REDENEN,

Wij , Voorzitter van de Rechtbank
 van Koophandel te Brussel, zetelend zoals in kort geding en
 conform artikel 15ter, in de wet van 20.9.1948 ingevoegd door
 artikel 2 van de wet van 21.2.1985, § 2, bijgestaan door
 , Hoofdgriffier,

1. Verklaren het verzoekschrift ontvankelijk en ge-
 grond,
2. Diensvolgens, benoemen de heer tot bedrijfs-
 revisor van de Naamloze Vennootschap ,
3. Belasten hem met de taak van commissaris en met de
 opdrachten bedoeld in artikel 15bis van de wet van 20.9.1948 tot-
 dat regelmatig in zijn vervanging wordt voorzien, dergelijke ver-
 vanging slechts uitwerking hebbende na de eerste jaarvergadering
 die volgt op zijn benoeming dd. vijf juni 1986, t.t.z. ten vroegste
 vanaf de statutaire algemene vergadering die op de tweede
 woensdag van mei 1987 zal houden,
4. Stellen de bezoldiging van de heer vast op
 BF.150.000 (honderdvijftig duizend BF.) voor de periode van een
 jaar waarvoor hij door Ons benoemd wordt.

Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzit-
 ting door de Voorzitter van de rechtbank van koophandel te Brus-
 sel, zetelend zoals in kort geding, de vijfde juni negentienhon-
 derd zesentachtig, waar aanwezig waren de heren :
 Voorzitter en , Hoofdgriffier;